

Kendini sorgulamayan İrfan sahibi olabilir mi?

Bölüm

1

Ne, Neden, Niçin, Nasıl ve Kim *

M. Arif AKŞİT**

*Bir sohbette yapılan konuşmadan alınmıştır.

***Uzman Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji/Yenidoğan ve Pediyatrik Genetik, Acıbadem Hastanesi, Eskişehir

Akıl, öncelikle kendini sorgulamalı, benlik temelinde olmayan, altının ayarının saptandığı mibenk taşı gibi, İnsan Hakları ve Etik İlkeler ile İrfan konusundaki tanımlamalar, ölçekler temelinde yapılmalıdır.

Sizin konuşmanızı, sizin ne demek istediğini ben anlamam için, öncelikle yüreğinizin içindekini anlamak ve kavramam gerekir. Ayran bizim sık bildiğimiz ve içecek olarak kullandığımız bir içecek ise, bunu bilmeyen Amerikalıya nasıl anlatacaksınız? Çok zor olduğunu bir deneyerek kavrayın. Balın tadını bile anlatmak olanaksızdır. Şeker, şekerli bir macun gibi bir yiyecek ise, çiçek balı ile çam balını nasıl tanımlayacaksınız.? Sadece tatmak ile ilk aşamada anlanır, ama kavranması için bir süreç gereklidir.

Datça'da kendisinin mühendis olduğunu söyleyen bir kişi, farklı bademlere bakarak, görünüşleri aynı, ama fiyatları çok farklı 50 liradan, 5 liraya kadar olan var dedi. Ben tadın dedim. En ucuzunu aldı ve yedi, hemen en pahalısını verin diyerek, bu yenilmez ki diyerek sonlandırdı.

Mukayese kayda değer ve gereklidir ama, mukayese ettiğiniz boyut anlam ve önem kazanır.

Özet

Ne, Neden, Niçin, Nasıl ve Kim

Amaç: Prematüre ile konuşmanın olmayacağı peşin hükmü yerine, birbirimiz ile konuşurken, ne kadar etkin, verimli ve gerçek iletişim kurabildiğimiz sorgulanmalıdır. Bir sevgi dilinin anlaşılması ancak sevmeyen olursa olasıdır. Bu açıdan prematürelere iletişim boyutu konusu irdelenmektedir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Otizm ve otistik çocuklardaki iletişim bilgileri ele alınarak, otistik bebek ile prematüre bebek yer değiştirilerek konuya yaklaşım yapılmıştır.

Genel Yaklaşım: Otistik bebeğe yaklaşım ve iletişim ile boyut incelenmiştir.

Yaklaşım: İletişimin ipuçları, prematüre ile iletişim kurmak özeldir kavramı, konuşma olmadan iletişim, davranışın amaçlı olarak tekrarlanması, *Hanen Programı* temelinde, prematürelere destekleme, nasıl ve neden iletişim ve iletişimi engelleyen durumlar irdelenmektedir.

Sonuç: Tüm değerlendirmeler, sevgi, işlemleri severek yapmak konusunda bütünleşmekte ve bilimi sevgi yaklaşımı ile yapmanın önemi belirtilmektedir.

Yorum: Sevgi en önemli iletişimdir, iletişim yöntemidir.

Anahtar Kelimeler: İletişim, sevgi ve prematüre bebekler

Outline

Wh... is the concept of philosophy; what, where, why, when and who

AIM: Not to a strict predict as preterm will not be contact with us, we must consider, how much we can understand even ourselves, even at brief communication? Thus, the communication with love is simple but quite sure to be accepted, not even full of hatred. The perspectives of communication are discussed at preterm infant babies.

Grounding Aspects: Autism and autistic infants, children are taken as an example, replace the word autism to preterm infants and discussed as from Neonatology perspective.

Introduction: The autistic communication methods and types are discussed as preterm infants.

Notions: The keys of communication, sole and unique for preterm, nonverbal communication, repeating the behavior, attitudes and acts, Hanen Program adapted to preterm, supporting acts, why and how concept, the restrictions of the communications are discussed at this Unit.

Conclusion: Love aspect, and love considerations are the utmost important for communication and way of doing

Key Words: Communication, love and preterm infants

Giriş

Düşünce boyutu, sorgulamak ile başlıyorsa, felsefe bunun bilimsel tanımlaması ise bunun bir amacı ve güdüsü olmalıdır. Sonuç, bizim kontrolümüzde olmayıp, bizim seçimimizde olan tercihtir. Tercih yapabilmek için ise belirli sorgu yapılmalıdır.

SORGU SEVGİ AMAÇLI OLMALIDIR

İnsan olmanın doğal sonucu olarak devamlı sorgularımız olur. Ne? Neden? Niçin? Nasıl? Nerede? Kim? gibi sorgular yaşamımızda önemli yer tutarken, arkasından da izlem, yaşantı, tutum ve sonuç, netice irdelenmesi gelmektedir. İnsanı insan yapan temel unsur bu sorgular olmaktadır. İngilizcede "Wh---" olarak belirtilmektedir. Tüm bu sorguların Ülkemizde bir televizyon programında "5N, 1K" şeklinde taktimi vardır. Bu yapılanma DÜŞÜNCE oluşması kısaca FELSEFENİN ana sorgularıdır.

Arkadaşım sorarsın: anlamadım, kim, nerede, neden, niçin, nasıl ve neden davranmış diye Birader, sorarsın tüm sorguları, ben ne bileyim tümünü

**Gazete bile bu kadar detay yoktur ki bulasın
Korkarım sorguların olayın temeline gidecek
Soracaksın bu bireyler neden yaratılmış
Neden bu eylemleri yapmış
Hangi duygu ve düşünceleri varmış
Soracaksın iç dünya ve düşüncelerini**

**Birader tüm bunları sorgulamaktan vazgeç
Önce sorguyu sen kendine sor
Kimsin, amacın, güdün nedir diye
Eğer cevabını verebilirsen kendi kendine
O zaman başkası için sor bu sorguları**

Google/wikipedia temelinde Felsefe veya düşünbilim; sözcük seviyorum, peşinden koşuyorum, arıyorum anlamına gelen "phileo" ve bilgi, bilgelik anlamına gelen "sophia" sözcüklerinden türetilmiştir.

Felsefenin disiplinleri olarak; Bilgi felsefesi (Epistemoloji), Bilim felsefesi, Estetik (Güzellik felsefesi), Etik (Ahlak felsefesi), Hukuk felsefesi, Eğitim felsefesi (Pedagoji), Metafizik (Fizik ötesi), Ontoloji (Varlık felsefesi), Siyaset Felsefesi, Teoloji (Din felsefesi), Zihin felsefesi, İnsan, Zaman olarak ayrıldığı ifade edilmektedir.

**Binlerce felsefe gelip geçmiş ve halen gelmekte
Birileri derse, tüm düşünceler söylenmiştir, inanma
Disiplinler benzer olsa bile, insanlığın düşünceleri gelişir devamlı**

**Sanırsın ki sonlanmıştı tüm bunlar
Nefret temelinde bakma olaylara
Sevgi daima çeşitlenir ve çoğalır
Sevgi arttıkça ve çoğaldıkça da düşünceler gelişir**

**Her bahar çiçekler açar, bahar gelir
Ama her bahar o ağaç bir başka güzel açar
Tümü farkında olana, güzeli sevenedir unutmaz**

Dikkat edilirse Felsefe Biliminin tüm disiplinlerinin kaynak aldığı ve kökeninde: SEVGİ PEŞİNDE OLMAK, SEVGİ ARAMAK BİLGELİĞİ olmalıdır, ama bunun tersi olduğu da bir gerçek ise, temel kaynaktan sapmalar olduğu ve olacağı da bir durum vardır.

**Ararım sevgiyi ömrüm boyunca
Bulacağımı sanmadan, yolunda kul, köle olurum
Bilgelik hiç ulaşılacak nesne değildir ki ulaşasın
Bilgelik ve sevgi sadece yaşanır, algılanır ama doyulamaz
Sevgi geliştirmek, yaşamak ve yaşatmak içindir**

**Merak etme ömür biter ama sevgi bitmez
Bıraktıkların eğer sevgi temelli ise
Sürer gider, ömür ötesine, sonsuza, sonsuz ötesine
Nefret ise anında söner, solar ve yok olur gider**

KİM?

Tüm bunlar Peygamberler, Ulu ve Yüce kimseler için mi geçerlidir? Yoksa onlar bize rehber, yoldaş ve eğitici olarak mı gelmişlerdir?

Bir sınıftaki öğretmen öğrencileri eğitmek ile eğitim oluşabilir Eğitim bir kültürel değişim, gelişim ve bireylerin tutum ve davranışlarının ileri, yüceltilmesi ile ancak oluşabilir. Bilgi değil, bilgelik sahibi, tutum ve davranışlarında yüksek boyut kazanması ile eğitim oluşmuş denilebilir. Öğretmen eğittikleri ile övünür, yaptığı dersler ve eğitimi saatleri ile değil.

Bu açıdan tüm söylenen yazılar, ifadeler ve sözler; tüm insanlığa, tüm bireylere tek tek ifade etmekte, söylenmektedir.

***Arama boşu boşuna bu evrende
Kendinden başkasını arama
Kendine dön, kendini algıla ve kendinle bütünleş
Bütünleşme sevgide olur
Sevmek ve sevilme ile varlık oluşur
Nefret ile tümü atar, yıkar, yakar yok edersin
Aynada başkasını arama bulamazsın
Seni anlayacak başkasını da arama boşuna
Kendine dön, benliğindeki kendini bul
Sevgi ve saygı ile
Düşünce ve felsefe bilimi ile
Gönlün ve aklın ile oradadır bu biline***

Kim, sorusu, doğrudan ben, bizi, bireyi ifade etmektedir. Algılamak istemeyen, sorumluluktan kaçamayacağı ortadadır.

Sonuç

Özet olarak söylenecek tek şey vardır, bu da “***Selam ve sevgi ile***” başlar ve biter.

Geçmişi sorgulamak?

Bölüm

2

Dün, Bugün ve Yarın*

M. Arif AKŞİT**

**Yeni yıl nedeniyle yapılan bir sohbetten alınmıştır.*

****Uzman Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji/Yenidoğan ve Pediatrik Genetik, Acıbadem Hastanesi, Eskişehir*

Akıl, öncelikle kendini sorgulamalı, benlik temelinde olmayan, altının ayarının saptandığı mibenk taşı gibi, İnsan Hakları ve Etik İlkeler ile İrfan konusundaki tanımlamalar, ölçekler temelinde yapılmalıdır.

Sizin konuşmanızı, sizin ne demek istediğini ben anlamam için, öncelikle yüreğinizin içindekini anlamak ve kavramam gerekir. Ayran bizim sık bildiğimiz ve içecek olarak kullandığımız bir içecek ise, bunu bilmeyen Amerikalıya nasıl anlatacaksınız? Çok zor olduğunu bir deneyerek kavrayın. Balın tadını bile anlatmak olanaksızdır. Şeker, şekerli bir macun gibi bir yiyecek ise, çiçek balı ile çam balını nasıl tanımlayacaksınız.? Sadece tatmak ile ilk aşamada anlanır, ama kavranması için bir süreç gereklidir.

Datça'da kendisinin mühendis olduğunu söyleyen bir kişi, farklı bademlere bakarak, görünüşleri aynı, ama fiyatları çok farklı 50 liradan, 5 liraya kadar olan var dedi. Ben tadın dedim. En ucuzunu aldı ve yedi, hemen en pahalısını verin diyerek, bu yenilmez ki diyerek sonlandırdı.

Mukayese kayda değer ve gereklidir ama, mukayese ettiğiniz boyut anlam ve önem kazanır.

Özet

Ne, Neden, Niçin, Nasıl ve Kim

Amaç: Prematüre ile konuşmanın olmayacağı peşin hükmü yerine, birbirimiz ile konuşurken, ne kadar etkin, verimli ve gerçek iletişim kurabildiğimiz sorgulanmalıdır. Bir sevgi dilinin anlaşılması ancak sevmeyen olursa olasıdır. Bu açıdan prematürelerdeki iletişimin boyutu konusu irdelenmektedir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Otizm ve otistik çocuklardaki iletişim bilgileri ele alınarak, otistik bebek ile prematüre bebek yer değiştirilerek konuya yaklaşım yapılmıştır.

Genel Yaklaşım: Otistik bebeğe yaklaşım ve iletişim ile boyut incelenmiştir.

Yaklaşım: İletişimin ipuçları, prematüre ile iletişim kurmak özeldir kavramı, konuşma olmadan iletişim, davranışın amaçlı olarak tekrarlanması, *Hanen Programı* temelinde, prematürelere destekleme, nasıl ve neden iletişim ve iletişimi engelleyen durumlar irdelenmektedir.

Sonuç: Tüm değerlendirmeler, sevgi, işlemleri severek yapmak konusunda bütünleşmekte ve bilimi sevgi yaklaşımı ile yapmanın önemi belirtilmektedir.

Yorum: Sevgi en önemli iletişimdir, iletişim yöntemidir.

Anahtar Kelimeler: İletişim, sevgi ve prematüre bebekler

Outline

Wh... is the concept of philosophy; what, where, why, when and who

AIM: Not to a strict predict as preterm will not be contact with us, we must consider, how much we can understand even ourselves, even at brief communication? Thus, the communication with love is simple but quite sure to be accepted, not even full of hatred. The perspectives of communication are discussed at preterm infant babies.

Grounding Aspects: Autism and autistic infants, children are taken as an example, replace the word autism to preterm infants and discussed as from Neonatology perspective.

Introduction: The autistic communication methods and types are discussed as preterm infants.

Notions: The keys of communication, sole and unique for preterm, nonverbal communication, repeating the behavior, attitudes and acts, *Hanen Program* adapted to preterm, supporting acts, why and how concept, the restrictions of the communications are discussed at this Unit.

Conclusion: Love aspect, and love considerations are the utmost important for communication and way of doing

Key Words: Communication, love and preterm infants

Giriş

Düşünce boyutu, sorgulamak ile başlıyorsa, felsefe bunun bilimsel tanımlaması ise bunun bir amacı ve güdüsü olmalıdır. Sonuç, bizim kontrolümüzde olmayıp, bizim seçimimizde olan tercihtir. Tercih yapabilmek için ise belirli sorgu yapılmalıdır.

Dün, Bugün, Yarın

*Bize hep gelecek için çalışmamız
Ömür ötesi yaşamı yapılandırmamız
Gelecekte güzel günler olduğu söylendi
Vurgulandı, ikna edildi ve zorlandı
Temelde tümü farkında mısınız?*

***Bugünden hazırlığı gerekli kılıyor
Bir gün olacaklar için yaşamak yerine
Günü boşa harcamadan yaşamak gerek değil mi?***

Bir plan yaptığınızda, bunu hemen uygulamak istesenez bile; hedefleriniz, varılmak istenenler, sonucu önemli olmaktadır. Çarşı veya pazara giderken elinizde bir liste olmasa bile; kafanızın bir yerinde alacağınız veya nelere bakacağımız yazılmıştır. Rastgele ve amaçsız gezintilerde bile; kafayı dinlemek, bir spor yapmak gibi bir amaç ve güdünüz oluşmaktadır.

Bazı örneklerle ele alırsak; seyahat yapmak istiyorsunuz, Ankara'dan İstanbul'a gitmek istiyorsunuz. Otobüsle mi, terenle mi, uçak ile mi veya araba ile mi gitmek istiyorsunuz?

Hızlı ve rahat açısından uçak iyidir, ama havaalanına ulaşmak, oradan şehre gitmek epey zaman alıyor değil mi? Otobüs ise tek koltuk olsa bile, rahat edemiyor, sizin taleplerinizi karşılayamıyor. Araba ile gitmek için, yanınızda bir arkadaş olmalı, yolda, örneğin Bolu'da bir yemek, manzaraları çekmek için fotoğraf kamerası ve ayrıca güzel bir müzik gerekli değil mi?

Hepsi güzel de ben İstanbul'da ne yapacağım? İşte sorun bu, OLMAK VEYA OLMAMAK.

Eğitimi ele alalım; üniversite bitirdik, uzmanlık yaptık, yandalı yaptık, akademik kadroları tamamladık, diplomalar bitiyor, ama yol bitmiyor ki. Emekli olunca biter mi? Sanmıyorum. Mevlâna, Kant ve birçok filozof, 40 hatta 60 yaşından sonra eserlerini üretmeye başlamışlar. Çalıştıkça, öğrendikçe bazı şeyleri öğrendikçe, bilinmeyenler daha da artıyor ve bilinmezlik boyutu genişliyor.

***Yolun doğru olursa yürürsün
Hedefin olursa yürürsün
Gönlün, yüreğin yetiyorsa yürürsün
Amaçın ve güdün varsa yürürsün
Sevdalanarak Yürümek, Gülerek Yürümek
Emin adımlarla Yürümek, iyiye Yürümek
Doğruya, hakları savunmak için Yürümek
Güzel olarak Yürümek anlamı değil mi?
Melekler uçarak gider derler
İnsan olan Melekler ise yürürler
Bastıkları yerlerde güller açarak
Sevdalanıp, sevdalar yaratarak yürürler.
Hoş gelirler o melekler evrene geldiklerinde
Sevdalar getirirler tüm evrene yayılırcasına
Yürüyerek, adım, adım kazanarak getirirler mutluluklar
Bizlerde seviniriz, mutlu oluruz, insanlığı paylaşılarak***

Yola çıkınca sadece oraya gitmek ile yaşam başlamıyor ki. Hekim hastasını sadece sonuca ulaşmak için bakmıyor ki? Sağlık demek, eziyet ve işkence ile tedavi yapmak değildir ki. İnsana insanca yaklaşım yapmak, güzeli sevmek, iyilikler ve güzellikler yaymak, saçmak değil mi? Bireyleri ve toplumu aydınlatmak ve ışık saçmak değil mi?

Hekim sonuçta sadece geleceği düşünmüyor. Geleceği bilmiyor, tahminler ile hesaplamalar ve varsayımlarla yola çıkmıyor. Tedavi garantisi vermiyor ki. Hekim sadece hastasına zarar vermeme temelinde olmak üzere yararlı ve faydalı olmak istiyor. Ne pahasına olursa olsun değil, onu mutlu ve ağrısız olarak, direnmesi, mücadele etmesi azmi ile hareket ediyor. Kendisine nasıl davranılmasını istiyor ise, hastasına da aynı şekilde davranmak arzusu ile yola çıkıyor ve uyguluyor.

Hiçbir hekim ben biliyorum demez, “bir bakayım, inceleyeyim, sorayım ve kontrol edeyim” der. Devamlı eğitimin temel ilkesi, devamlı gelişim ve değişimi sağlamak ve bu çaba üzerine uğraşmaktır. Bilgilere yetişmek olası olmadığı için, gerektiğinde sorgulamak ve onu algılamak temel ilke olmaktadır. Dün bildiği bilgi değişmiş olabilir, gelecekteki buluşlar ise uygulamada olmadığına göre, bugüne bakarak, bu günün bilgisine bakarak, yoluna devam etmelidir.

***Dün geçmişte kaldı
Öğrendiğini öğrendin
Yaptığını yaptın
Yaşadığını yaşadın
Gelecek ise daha oluşmadı
Öğreneceklerini tahmin edebilirsin
Yapacaklarını planlayabilirsin
Yaşayacağını ancak umarsın
Bugün ise varsın
Bugün çalışmaktasın, öğrenmekteisin
Bugün işler yapmaktasın
Bugün yaşadığın andır
Bugüne bak
Dün geçmiş
Yarın gelecektir
Bugün yaşadığın andır***

Bugün tembellik yapan ve sırt üstü yatan hekim, yarın performansı düşük olduğu için, yarın nasıl kalkıp yola devam edebilecektir? Bu nedenle geleceği hayal edip, geleceği planlayıp yan gelip yatarsan, gelecek olmaz. Giden, yürüyen yol alır, mesafe kat eder. Tavşan ile kaplumbağa gibi; yavaş ve devamlı giden, yol alan kazanır.

***Dün dündür, bugün yaşam, hayattır, yarın hayaldir
Ömür ötesini de yine bugünden imar edersin
Saygı duymamışsan, bugün saygı görmezsin
Sevgi bugüne gerektir, yarın ise geçtir
Dün benim doğumum, başlangıcımdır
Dün beni yapılandıran süreçtir
Dün eğitimimin başlangıcıdır
Dün beni ben yapandır***

Yapılanlar bir eğitim amacını taşıyorsa, değişmeyi getirir, davranışlara yansır, tutum geliştirir, tecrübe olur ve bireyi üst düzeylere çıkarır. Algılama ve kavramayı sağlar. Tersine oluşuyorsa, buna eğitim değil, geriye gitme, beyin yıkama denilmelidir.

Bilgi (information, data) yalın ve anlamsızdır. Hatalı ve kirli olabilir. Bunu bir incelemek gerekir. Bir bilim (knowledge) gerektirir. Uzmanlaşma, tecrübe ve yoğunlaşma ile olur. Tüm bunlar bir karara ulaştırmalıdır. Her bir karar, bir buluş, bir yaratıcılık (innovasyon) ve bir gelişim, değişimdir.

Hekim bir insan ve insanlığın temsilcisi ve savunucusudur. Bunu empati (kendim için istediğimi, başkası için isterim) mantığı ile devamlı gelişim ve değişimi sağlayarak, hoşgörülü olmayı, her durum ve olguya ona özgü ve özgün yaklaşarak kararını oluşturmalıdır. HASTALIK YOK, HASTA VARDIR. İşte bu nedenle geçmişten gelen ve bugün bir değişimi ve gelişimi gerekli kılar.

Karar bugüne özgüdür. Yarını etkileyebilir. Yarını karatacak, zarar verecek ve yok edecek şey zaten bugün istenmez ki. Kim Dünyayı yok edecek atom bombasının düğmesine basmak ister ki? Bazı

çılgınlar çıkabilirler elbet, bunlar hekim olamazlar ama hekimlerin tedavilerine gereksinimleri olacağı açık ve belirgindir. Doğayı, çevreyi savunmak, geliştirmek, temelde insanlık özelliklerinden olduğu unutulmamalıdır.

İstenecek çok şey değildir temelde; barışa, iyiliğe, faydaya yönelmek, bireyin haklarına saygıyı geliştirmek ve kısaca insanlığı savunmaktır. Bireyi savunmadan insanlığın savunulmayacağını dikkate almalıyız elbette.

***Dünü soruyorsan eğer
Dün yaşanmış bir anıdır
Sadece anılarda kalması için değil
Yaklaşımlarını yapılandıran anlardır
Güzellikleri örnek, emsal alırsan
Kötülüklerden kaçınırsan
Adına tecrübe denir
Tersine ise tarih tekerrürdür denir
Seni sen yapan dünüdür
Seni taşıyan ise geçmiş eğitimidir
Bugün adam olmamışsan eğer
Düneye değiştiremezsin ama bugüne bak sen
Dün değişmez bir yaşantıdır
Bugün ise yaptıkların
Geleceği dün değil bugün yapılandırır
Düneye değil sen bugüne bak yeter***

İnanışlarda daima öbür Dünya için çalışılması istenilmiştir. Eğer bireye ve insanlığa yararı yok ise, anlamını sorgulamak gerekir?

***İnsana yardım eden, insanlığa yardım etmiş olur
İnsanı öldüren, tüm insanlığı öldürmüş olur
Çölde derin kuyudan ayakkabısı ile su çıkarıp köpeği kurtaran ise
Tüm evrene yardım etmiş ve doğayı kurtarmış olur
Karşılık almak için yardım yaparsan misli ile karşılık alırsın
Alışverişlerde, bir şeyler verir ve karşılığını almak istersin
Fedakârlıklarda ise almadan vermek, yardım etmek esastır
Bu davranışı yapana insan değil, melekleşmiş insan derler unutma
Alıp, vermek bir toplumsal yaklaşım ise de
Malını paylaşmak ise toplumu kurtaran, geliştirendir
Paylaşmak ise azaltır sanılırken, saygı ve sevgi bolluğu yaratır
Zenginlik malı olana değil, değer yaratılmasına denir***

Hekim, dün çalışmış bugüne gelmiştir. İnsanlık ve insan hekimin temel uğraşısı ve felsefesi ve savunduğu değerler olmaktadır. Bugün ise insanlık bayrağını taşımakta, sağlıkta değerler yaratmaktadır. Yaşamı boyunca zorluklar içinde olmuş ise de, yine de insanlık yolunda, bireyin sağlığı, hakkı ve doğruluğu üzerinde bitmez tükenmez uğraşı içinde olacaktır.

Geleceğin bu günkü çabasında olduğunu, bireylerin sağlığının bugünkü temeller içinde bulunduğunu çok iyi bilmektedir.

Bu evrende insanların tümü aynı türdür ve haklarda eşittir. Kadın ve erkek aynıdır. Haklarda eşittir. Ancak özellikle annenin özgün hakkı oluşur ve bu nedenle hak ettiği için özel hakkı kendisine teslim edilmelidir.

Tüm doğa yaşam ortamımız ve evreni el ele hep birlikte yaşatmalıyız. Geleceğin mirasını yemek yerine, geleceğe zenginlikler yaratmalıyız.

“Dün ile övünmeyi bırak, geleceğe bak”, “ne olduğun değil ne olacağın önemlidir”, “bu dünya çile dünyasıdır, öbür dünyayı refah etmeye çalış” ve buna benzer sayısız belirteç, vurgularda temel dikkate alınması gerekenin, geleceğin bugünden oluşturulacağı olgusudur. Dolayısıyla bugün OLMAK VEYA OLMAMAK kavramı geçerlidir. Varlığın kavramı NE vurgusunda yattığı ne, neden, nerede, niçin, nasıl gibi sorgularda olduğudur. İngilizce olarak “wh-“ ile yapılanmanın olduğu gözlenmektedir. Bu sorgulardaki birey ve süje veya özne; ne dersiniz deyin, kendimiz, biziz. Devamlı uğraşı, devamlı bir okuma, didinme bir yöntem ise de, bunun felsefesi olmadan olmaz. Bu felsefe; iyi, doğru ve barışa yönelik olmaktır. İyi ve doğru olduğunda hata yapılabilir, anında geriye dönüş ve düzeltme öngörülmelidir. Nereden anlayacağız; daha önceki olumlu örneklerden, nelerden kaçınacağız; daha önceki olumsuz örneklerden. Hak ortada ise bunu zedeleyenlere karşı sadece savunmak, belirtmek yeterli olmalıdır. Başarmak imkân meselesidir. Zalimin yoldaşı birey hakkının yenilmesine sessiz kalandır. Diğerleri zaten efendilerinin kuklalarıdır.

Dost ve yoldaş ancak aynı yolda, aynı felsefede olduğunda geçerlidir. Havalimanına giden ile alışverişe giden aynı taksiye binemez. Hak yiyenle zaten dost ve yoldaş olunamaz. Birey özgün ve özerk ise yolda gerekirse yalnız tek başına yürümelidir.

Tün Dün, Bugün ve Yarın bir anlamda dengelenmelidir. Ancak, burada destek noktası BUGÜNDÜR.

***Tüm varlıklar bir tutam ateşte, yanıp, kül olur
Geriye kalan ise hüznün ötesinde bir hiçtir
Akıl ile günlü bütünleştirip yanıp, kül olanlar ise
Varlıkları ömür ötesinde de sürer, küllerden kaç canlar doğar***

Mutluluğu algılayarak, bu evrendeki özgün ve özerk olduğumuz bilinci ile, tüm ile aynı olduğumuz, cansız varlıklarla bile aynı fiziksel yapıda olduğumuz bilinci ile, bilimin aydınlığında, hür, bağımsız ve bağlantısız olarak, aklı hür, fikri hür bireyler olarak; Sevgi ve Saygı yaratılması tüm çabamız olması dileklerle

Prof. Dr. M. Arif AKŞİT